

УДК: 346.9

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.75.2.3>

ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Коваленко І.А.,
кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри приватного та публічного права
Київського Національного університету
технологій та дизайну
ilchenkoin@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-7595-777X>

Коваленко І.А. Загальнотеоретичний аналіз правового забезпечення підприємницької діяльності.

До ефективних правових засобів впорядкування відносин між суб'єктами господарювання та недопущення порушення належних останнім прав та охоронюваних законом інтересів відноситься дотримання учасниками господарських відносин, у тому числі господарюючими суб'єктами, органами державної влади тощо, вимог чинного законодавства. Тобто бажаним є такий правовий режим, в межах якого найкращим способом захисту прав суб'єктів господарювання являється недопущення порушень прав цих суб'єктів та, як наслідок цього, відсутність самої потреби у поновленні прав.

Зрозуміло, що подібний превентивний вплив на поведінку суб'єктів господарювання є результатом не лише добросовісної поведінки учасників господарських відносин, а, скоріше за все, наслідком регулятивного впливу на поведінку цих суб'єктів норм чинного законодавства, що містить зобов'язуючі, забороняючі та інші правові приписи (вимоги), існування яких спрямоване на недопущення порушень прав та охоронюваних законом інтересів суб'єктів господарювання та відновлення цих прав та інтересів у випадках їх порушення, невизнання чи оспорювання.

Потреба захисту суб'єктивного права, інтересу виникає передусім у зв'язку з протиправною поведінкою. Однак захист може відбутись і в разі загрози порушення права в майбутньому, що не завжди може розглядатись протиправною поведінкою.

Загроза може виникнути через дії самого носія права, наприклад, у зв'язку з утратою відповідного документа. Захист допускається й у разі порушення інтересу не протиправною поведінкою. Особа може звернутися до суду з заявою про захист і в разі колізії між її інтересами та інтересами інших учасників правовідносин, причому навіть і тоді, коли поведінка кожного з них є правозгідною.

Предметом дослідження в статті є конкретні норми конституційного, цивільного, господарського та адміністративного права, якими встановлено правові гарантії забезпечення та захисту підприємницької діяльності нормами національного права.

Ключові слова. Підприємницька діяльність, ринкова економіка, підприємництво, отримання прибутку, реформування економіки, суспільне виробництво.

Kovalenko I. . General theoretical analysis of legal security of business activity.

Effective legal means of regulating relations between business entities and preventing violations of the latter's rights and interests protected by law include compliance by the participants of business relations, including business entities, state authorities, etc., with the requirements of current legislation. That is, such a legal regime is desirable, within which the best way to protect the rights of business entities is to prevent violations of the rights of these entities and, as a result, the absence of the very need to renew rights.

It is clear that such a preventive influence on the behavior of business entities is the result not only of the conscientious behavior of the participants in economic relations, but, most likely, the consequence of the regulatory influence on the behavior of these entities of the norms of current legislation, which contains binding, prohibitive and other legal prescriptions (requirements), the existence of which is aimed

at preventing violations of the rights and legally protected interests of business entities and restoring these rights and interests in cases of their violation, non-recognition or dispute.

The need to protect subjective rights and interests arises primarily in connection with illegal behavior. However, protection can also take place in the event of a threat of violation of the right in the future, which may not always be considered illegal behavior.

The threat may arise due to the actions of the right holder himself, for example, in connection with the loss of the corresponding document. Defense is also allowed in case of violation of interest by non-illegal behavior. A person can apply to the court for protection in the event of a conflict between his interests and the interests of other participants in the legal relationship, and even when the behavior of each of them is lawful.

The subject of research in the article is specific norms of constitutional, civil, economic and administrative law, which establish legal guarantees of ensuring and protecting entrepreneurial activity by the norms of national law.

Key words: Entrepreneurship, market economy, entrepreneurship, profit making, economic reform, social production.

Постановка проблеми. Однією з найважливіших ознак ринкової економіки країни є підприємництво. Позитивні зміни в економіці країни є неможливими без розвитку найбільш гнучкої ланки – малого підприємництва. Розвиток підприємництва є основою економічного зростання будь-якої країни, а також збільшення внутрішнього валового продукту (ВВП) та національного доходу (НД). Підприємництво виступає фактором реформування в економіці. Без його участі неможлива побудова ринкового господарства. Його становлення є одним з надзвичайно важливих та основних напрямів процесу реформування країни.

Поняття «підприємництво» в українському законодавстві зазначене у ст. 42 ГК України та означає «самостійну, ініціативну, систематичну, на власний ризик господарську діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку». У Законі України «Про підприємництво» зазначалося, що підприємництво – це безпосередня самостійна, систематична і на власний ризик діяльність з виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг з метою отримання прибутку. Вона здійснюється фізичними та юридичними особами, зареєстрованими як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку, встановленому законодавством [1, с. 48-49].

Між тим у ст. 55 ГК України суб'єктами господарювання визнаються громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які зареєстровані відповідно до закону як підприємці, а також здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством.

Стан опрацювання проблеми. Тематика правового забезпечення підприємницької діяльності нормами національного права неодноразово була предметом дослідження таких вчених як О.П. Гетманець, В.С. Щербина, О.В. Дзера, Є.Б. Кубко, О.М. Вінник, О.А. Туркот, Л.В. Хомко, О.Л. Ануфрієва, О.В. Бігняк, О.І. Шкірко, А.М. Скорицький, О.В. Кушнір, О.В. Гаврильченко, Р.П. Бойчук, О.В. Рябічко, К.В. Харківська, С.В. Глібоко, О.А. Гречко, І.М. Ямкова, тощо.

Метою статті є чітко окреслити поняття та систему гарантій реалізації конституційно-правового статусу суб'єктів підприємницької діяльності нормами національного права.

Виклад основного матеріалу. До суб'єктів господарювання належать фізичні особи-підприємці та юридичні особи. Розглянемо відмінність між цими двома поняттями. Статус фізичної особи-підприємця – це юридичний статус, який засвідчує право особи на заняття підприємницькою діяльністю, а саме самостійною, ініціативною, систематичною, на власний ризик господарською діяльністю, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Юридичною особою є організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку. У ЦК України юридична особа визначається через термін «організація», під яким розуміють певне соціальне утворення, тобто систему істотних соціальних взаємозв'язків, через які люди (або їх групи) об'єднуються для досягнення поставлених цілей в єдине структурне і функціонально диференційоване соціальне ціле [1, с. 49].

Отже, на нашу думку, підприємництво – це заснована за власні кошти і на власний ризик діяльність суб'єкта господарювання, яка здійснюється з метою отримання прибутку та є основою розвитку інноваційної діяльності і ринкової економіки в країні.

Здійснення господарської діяльності є найбільш конструктивною та перспективною формою реалізації економічних прав людини, що прямо впливає на її правовий статус, надаючи йому спеціальних рис.

Підприємницька діяльність має неабияке позитивне значення для розвитку особистості, суспільства та держави, тому розвиток і підтримка господарської (підприємницької) діяльності людини має стати пріоритетним напрямом діяльності України, особливо в контексті євроінтеграції.

Розробка теорії підприємницького права (комерційного, торгового права) вже назріла і є пріоритетним напрямом наукових досліджень у сфері юридичних наук.

Господарська діяльність – це така суспільно корисна діяльність суб'єктів господарювання щодо виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг з метою їх реалізації за плату (як товару), що ґрунтується на поєднанні приватних і публічних інтересів і здійснюється професійно.

Ознаки господарської діяльності:

- сфера здійснення – суспільне виробництво (господарська сфера);
- зміст – виробництво та реалізація продукції, виконання робіт, надання послуг відбувається не для власних потреб виробника, а для задоволення потреб інших осіб – споживачів в широкому розумінні (громадян як кінцевих споживачів, суб'єктів господарювання та різноманітних організацій, що використовують зазначені блага для задоволення своїх господарських чи інших потреб);
- передача зазначених благ іншим особам на платній основі, тобто їх функціонування у формі товару;
- професійні засади господарської діяльності;
- спеціальний суб'єкт, який повинен зазвичай мати статус суб'єкта господарювання;
- поєднання приватних інтересів виробника (в одержанні прибутку чи інших вигод від господарської діяльності) та публічних інтересів (суспільства в особі широкого кола споживачів – в отриманні певних благ; держави – в отриманні прибутків та інших обов'язкових платежів від суб'єктів господарювання тощо) [2, с. 152].

Ст. 44 ГК України містить перелік принципів, на яких має базуватися підприємницька діяльність, серед яких:

1) Вільний вибір підприємцем видів підприємницької діяльності. Суб'єкт підприємницької діяльності самостійно приймає рішення, якою діяльністю він має намір займатися, з урахуванням обмежень, передбачених чинним законодавством.

2) Самостійне формування підприємцем програми діяльності, вибору постачальників і споживачів продукції, що виробляється, залучення матеріально-технічних, фінансових та інших видів ресурсів, використання яких не обмежено законом, установа ціні на продукцію та послуги відповідно до закону. Забезпечення економічної самостійності суб'єкта підприємницької діяльності передбачає створення умов для реалізації його економічного суверенітету як господарюючого суб'єкта, що виражається, насамперед, у реалізації права та реальної можливості вибору виду діяльності, вільного вибору постачальників і споживачів продукції, місця, часу та інших умов придбання товарів, прийняття рішення про те, що, в якій кількості, кому та за якими цінами реалізовувати.

3) Вільний найм підприємцем працівників. Тобто підприємець є самостійним у підборі осіб, з якими він має намір вступити в трудові правовідносини. Проте цей принцип дещо обмежується положеннями спеціального законодавства.

4) Комерційний розрахунок та власний комерційний ризик. Як економічна категорія комерційний розрахунок – це система економічних відносин, що виникають з приводу порівняння витрат і результатів господарської діяльності з метою максимізації прибутку. З огляду на принцип комерційного розрахунку, кожен суб'єкт підприємництва має покривати свої витрати за рахунок одержуваних доходів, при цьому забезпечуючи не тільки самоокупність, а й певне перевищення доходу над витратами, тобто досягати прибутковості своєї діяльності. Власний комерційний ризик виявляється у відповідальності суб'єктів комерційної господарської діяльності за результати своєї діяльності або бездіяльності, при цьому отримані збитки покриваються за рахунок власних коштів самих підприємців.

5) Вільне розпорядження прибутком, що залишається у підприємця після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом. На практиці цей принцип обмежується шляхом установа правил щодо цільового використання коштів суб'єкта підприємницької діяльності – юридичної особи, обмежень щодо проведення операцій у готівкових коштах тощо.

6) Самостійне здійснення підприємцем зовнішньоекономічної діяльності, використання підприємцем належної йому частки валютної виручки на свій розсуд [3, с. 14-15].

Одержання прибутку в процесі підприємницької діяльності має розглядатися як спонукальний мотив до економічної активності, а не як самоціль, мета задоволення лише приватних потреб та інтересів. Об'єктивною соціальною функцією підприємництва є створення нових матеріальних і духовних благ в інтересах суспільства шляхом задоволення потреб його окремих осіб.

Правовому становищу громадянина як суб'єкта господарювання присвячена ст. 128 ГК України – «Громадянин у сфері господарювання». Згідно із зазначеною статтею громадянин визнається суб'єктом господарювання у разі здійснення ним підприємницької діяльності за умови його державної реєстрації як підприємця без статусу юридичної особи відповідно до ст. 58 ГК України.

Єдальною ланкою між конкретною особою, яка вступає у конкретні правовідносини, та її правовим статусом є правосуб'єктність, тобто сукупність установлених законодавством і набутих у господарських правовідносинах прав та обов'язків у сфері господарювання. Фізичні та юридичні особи є учасниками широкого кола відносин, що охоплюються предметом правового регулювання тієї чи іншої галузі. Кожна із таких галузей права визначає свій різновид правосуб'єктності щодо означеного суб'єкта як учасника відносин, що охоплюються її правовим впливом.

Слід зауважити, що цивільна право- та дієздатність і господарська право- та дієздатність співвідносяться як загальне та спеціальне. Положення чинного ГК України встановлюють щодо суб'єктів господарювання спеціальну правосуб'єктність, яку розглядають як синонім терміна «господарська компетенція».

Однак зазначена позиція не отримала одностайності в правовій літературі. Зокрема, компетенція як необхідний елемент правосуб'єктності означає сукупність прав, якими наділений суб'єкт відповідно до закону й установчих документів, а в деяких випадках – на підставі ліцензії.

Через поняття господарської компетенції в теорії господарського права розкривається господарська правосуб'єктність суб'єкта господарювання. Господарська правосуб'єктність передбачає здатність особи бути учасником господарських правовідносин, що виникають у процесі безпосереднього здійснення господарської діяльності, в тому числі з приводу встановлення організаційних зв'язків між елементами господарської інфраструктури.

У праві на підприємницьку діяльність всі є рівними, але не в способах його реалізації. Для того, щоб фізична особа набула можливості займатися підприємництвом (оскільки положення ст. 55 ГК України закріплюють норму про фізичну особу-підприємця як суб'єкта господарювання), вона повинна мати повну правосуб'єктність, особливо це стосується дієздатності. Це викликано необхідністю вчинення юридично значущих дій і можливістю застосування повної майнової відповідальності в порядку, передбаченому законом чи договором [3, с. 82-83].

Підприємницьку діяльність громадянин може здійснювати:

- самостійно (отримавши статус підприємця);
- із залученням найманої праці чи без такого;
- самостійно або спільно з іншими особами.

Здійснюючи підприємницьку діяльність, громадянин-підприємець зобов'язаний:

- у передбачених законом випадках і порядку одержати ліцензію на здійснення певних видів господарської діяльності;
- повідомляти органи державної реєстрації про зміну його адреси, зазначеної в реєстраційних документах, предмета діяльності, інших суттєвих умов своєї підприємницької діяльності, що підлягають відображенню у реєстраційних документах;
- додержуватися прав і законних інтересів споживачів, забезпечувати належну якість товарів (робіт, послуг), що ним виготовляються, додержуватися правил обов'язкової сертифікації продукції, встановлених законодавством;
- не допускати недобросовісної конкуренції, інших порушень антимонопольно-конкурентного законодавства;
- вести облік результатів своєї підприємницької діяльності відповідно до вимог законодавства;
- своєчасно надавати податковим органам декларацію про майновий стан і доходи (податкову декларацію), інші необхідні відомості для нарахування податків та інших обов'язкових платежів; сплачувати податки та інші обов'язкові платежі в порядку і в розмірах, установлених законом.

Майнова відповідальність фізичної особи-підприємця є повною. Фізична особа-підприємець відповідає за зобов'язаннями, пов'язаними з її підприємницькою діяльністю, усім своїм особистим майном, однак якщо вона перебуває у шлюбі, – то і часткою у праві спільної сумісної власності подружжя, яка належатиме їй у разі поділу цього майна, за винятком майна, на яке відповідно до законодавства

не може бути звернено стягнення. Перелік видів майна фізичних осіб, на яке не може бути звернено стягнення за виконавчими документами, встановлений чинним законодавством.

Характерними ознаками, які виділяють юридичних осіб серед інших суб'єктів підприємницької діяльності, є такі:

1) Наявність організаційної єдності – необхідна умова, що дає можливість волю засновників перетворити на волю юридичної особи, яка виступає як єдине ціле, а надалі знаходить свій вираз у чіткій внутрішній структурі, у конкретному підпорядкуванні органів управління, в регламентації відносин між структурними підрозділами.

2) Наявність відокремленого майна, яке формується з майна його засновника (засновників) під час створення юридичної особи. Практичне значення майнової відокремленості полягає в тому, що, по-перше, юридична особа стає суб'єктом права, що дозволяє виступати їй в господарському обороті; а по-друге, це тягне за собою розподіл відповідальності засновників (учасників) і юридичної особи за своїми зобов'язаннями.

3) Виступ у господарському обороті від свого імені. Від свого імені юридична особа набуває майнових та особистих немайнових прав і несе обов'язки, вступаючи в різні цивільно-правові та господарсько-правові відносини з іншими юридичними та фізичними особами. Однак межі відповідної участі залежать від мети створення юридичної особи і визначаються цілями її діяльності.

4) Самостійна відповідальність. Юридична особа відповідає за своїми зобов'язаннями майном, що належить їй на праві власності (закріплене за нею), якщо інше не встановлено законодавством. Учасник (засновник) юридичної особи не відповідає за зобов'язаннями останньої, а юридична особа не відповідає за зобов'язаннями її учасника (засновника). Разом з тим законодавством передбачено деякі виключення з цього правила. Так, особи, які створюють юридичну особу, несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями, що виникли до її державної реєстрації. Натомість, згідно зі ст. 96 ЦК України, юридична особа буде відповідати за зобов'язаннями її учасників (засновників), що пов'язані з її створенням, тільки у разі наступного схвалення їх дій відповідним органом юридичної особи.

5) Здатність бути позивачем або відповідачем у суді. Широка участь господарських організацій у майнових та особистих немайнових відносинах, можливість покладення на них відповідальності за порушення зобов'язань, заподіяння майнової шкоди іншим особам спричиняють потребу в захисті порушених прав, а у зв'язку з цим і необхідність звернення з позовом до суду. Юридична особа стає стороною-позивачем або відповідачем у розгляді спору [3, с. 84-85].

Крім наведеного, в юридичній літературі зазначено, що юридичні особи мають ряд індивідуальних ознак: найменування, місцезнаходження, печатку і штампи, поточний та інші рахунки, статутні документи. Однак не всі зазначені ознаки отримали одностайну підтримку в правових джерелах. Так, стосовно рахунку в банках та печатки зазначається, що вони не є істотними, оскільки організація створена і вже існує як юридична особа, то вона за законом повинна звернутися до установи банку із заявою про відкриття рахунку для зберігання своїх коштів і проведення безготівкових розрахунків з іншими організаціями.

Юридична особа як суб'єкт майнових і особистих немайнових відносин наділяється цивільною право- та дієздатністю. Якщо фізичні особи набувають цивільної правоздатності з моменту свого народження, а повної цивільної дієздатності – лише з досягненням повноліття, то у випадку з юридичною особою цивільні право- та дієздатність виникають одночасно.

Згідно із ч. 4 ст. 91 ЦК України правоздатність, а відповідно й дієздатність юридичної особи виникають з моменту її державної реєстрації та внесення відповідного запису до єдиного державного реєстру.

За часів незалежності України неодноразово проголошувалося, що розвиток підприємництва є одним із пріоритетів державної політики. Головна проблема, з якою стикається система державного управління в Україні, – відсутність чітко сформульованої та виконуваної державної політики у сфері підприємницької діяльності; надмірне втручання органів державної влади в діяльність суб'єктів підприємництва; підвищення адміністративних бар'єрів.

Державна політика в будь-якій сфері суспільного життя є основою для прийняття та впровадження відповідних механізмів. Найважливішим фактором успіху в впровадженні політичної програми є якість не тільки розробки її концепції, але й чітко продуманий механізм впровадження, який складається з комплексу заходів: організаційно-управлінських, нормативно-правових, фінансово-економічних, соціально-психологічних.

Розбудова національної економіки України має здійснюватися з урахуванням позитивного досвіду розвинених країн щодо сприяння розвитку та підтримки підприємництва. Серед пріоритетів державної політики в цьому напрямі виступає формування та реалізація відповідних законодавчих, інвестиційних, фіскальних, організаційних механізмів [4, с. 219].

У сучасних умовах змістовні та структурно-функціональні характеристики державної політики визначаються стратегією соціального вибору. Оскільки будь-яка політика формується під вирішальним впливом основних потреб та інтересів суспільства, то й специфіка державної політики в цілому відбиває багатоаспектність їх (цих потреб та інтересів) існування й розвитку. Стратегічний розвиток держави визначається не тільки економічними, але й політичними, соціальними, правовими, національними, психологічними та іншими факторами суспільного життя. Тому державна політика повинна бути чітко визначена за пріоритетами, що мають дедалі більше розкривати саме соціальний характер усієї державної політики.

Ефективність державної політики в сучасних умовах існування українського суспільства має визначатися глибоким аналітичним обґрунтуванням державно-управлінських рішень, чітким і відповідальним виконанням професійних та інших функціональних обов'язків усіма владними структурами держави.

Основними принципами державної регуляторної політики є:

1) адекватність – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин у сфері підприємництва для вирішення існуючої проблеми у відповідних ринкових умовах з урахуванням усіх можливих альтернатив;

2) доцільність – обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення певної проблеми;

3) ефективність – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акту максимально позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат матеріальних і фінансових ресурсів суб'єктів підприємництва, громадян та держави;

4) збалансованість – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів підприємницької діяльності, громадян та держави;

5) передбачуваність – послідовність регуляторної діяльності, відповідність її цілям державної політики, а також планам з підготовки проектів регуляторних актів, що дозволяє суб'єктам підприємництва здійснювати планування своєї діяльності;

6) прозорість та врахування громадської думки – відкритість для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань дій регуляторних органів на всіх етапах їх регуляторної діяльності, обов'язковий розгляд регуляторними органами ініціатив, завдань та пропозицій, наданих у встановленому порядку фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, обов'язковість та своєчасність доведення прийнятих актів до відома всіх цих осіб, інформування громадськості про результати здійснення регуляторної діяльності [4, с. 220-221].

Проведення державної регуляторної політики включає:

1) планування діяльності з підготовки проектів регуляторних актів, встановлення єдиних принципів до аналізу регуляторного впливу та до здійснення відстежень результативності регуляторних актів, тобто заходів, спрямованих на оцінку стану впровадження регуляторного акту та досягнення цим актом цілей, задекларованих при його прийнятті;

2) оприлюднення проектів регуляторних актів з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, а також відкриті обговорення за участю представників громадськості з питань, пов'язаних з регуляторною діяльністю;

3) відстеження результативності регуляторних актів;

4) перегляд прийнятих регуляторних актів;

5) їх систематизацію;

6) недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти;

7) оприлюднення інформації про здійснення регуляторної діяльності [4, с. 222].

Регуляторним актом вважається:

а) прийнятий уповноваженим регуляторним органом нормативно-правовий акт, який або окремі положення якого спрямовані на вдосконалення правового регулювання господарських відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами підприємницької діяльності;

б) інший прийнятий уповноваженим регулятивним органом офіційний письмовий документ, який встановлює, змінює чи скасовує норми права, застосовується неодноразово та щодо невизначеного кола осіб і який або окремі положення якого спрямовані на правове регулювання господарських відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами підприємницької діяльності, незалежно від того, чи вважається цей документ відповідно до закону, що регулює відносини у певній сфері, нормативно-правовим актом [5, с. 160]. Зважаючи на структурну багатоманітність суспільних відносин, що супроводжують підприємницьку діяльність, правове регулювання у цій сфері видається складним завданням, що передбачає здійснення органами публічної адміністрації комплексу правотворчих та правозастосовчих повноважень.

Висновок. Правове регулювання підприємництва є формою юридично регламентованих взаємовідносин, які складаються між підприємцями та органами публічної адміністрації.

Під правовим регулюванням слід розуміти один із видів регулюючого впливу на суспільні відносини у сфері підприємницької діяльності, що здійснюється уповноваженими органами публічної адміністрації за допомогою багатоманітного, нормативно закріпленого інструментарію методів та засобів. Водночас, слід спеціально наголосити, що з переходом до ринкової економіки характер, зміст і межі економічної діяльності держави істотно змінюються, але при цьому необхідність правового регулювання економіки не втрачається.

Для забезпечення стабільності економіки, безпеки суспільства, захисту прав споживачів та розвитку конкуренції існує об'єктивна необхідність правового регулювання підприємницької діяльності за допомогою системи специфічних методів та засобів, але слід чітко регламентувати межі цього впливу, його мотиви, конкретизувати заходи, порядок їх реалізації та аналіз наслідків застосування.

Надійним фундаментом для прискореного розвитку підприємницької діяльності в нашій країні є вдосконалення регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Шкірко О.І. Сутність та поняття підприємництва в Україні. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. Вип. 6 (2). С. 48–52.
2. Ануфрієва О.Л., Пальчевська Т.Г., Лагоцька Г.М. Підприємницька діяльність : навчальний посібник. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2014. 304 с.
3. Господарський кодекс України. Київ : Правова єдність, 2022. 140 с.
4. Кушнір О.В. Правове регулювання підприємницької діяльності та формування державної економічної політики. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом*. 2014. Вип. 2. С. 104–107.
5. Крупчан О.Д. Публічно-правове та приватно-правове регулювання підприємництва в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 3. С. 150–157.